

Posudek oponenta práce

Název práce: Komunikace s rizikově ohroženou mládeží navštěvující klub Wolf při Salesiánském středisku mládeže v Českých Budějovicích

Autor práce: Fuksová Veronika

Studijní obor: Pedagogika volného času

Posudek vypracoval: Mgr. Josef Nota, Ph.D.

Datum: 29. 05. 2020

Cílem BP formuluje její autorka takto: „Cílem výzkumné části je pomocí tří výzkumných otázek identifikovat nejčastější komunikační problémy při rozhovorech pracovníků klubu Wolf s jejich klienty a zjistit způsoby, jak je s nimi nakládáno.“

Cíl práce a výběr kvalitativního způsobu zkoumání se mi jeví jako problematický, protože cílem práce je vlastně zjistit konkrétní množstevní soubor (výčet nejčastějších komunikačních problémů a použitých komunikačních strategií), zjištění si tak nárokuje nějakou obecnější platnost (autorka nechce porozumět nějakému konkrétnímu, subjektivnímu problému konkrétního pracovníka a jeho klienta, ale vlastně zjištění zobecňovat pro dané prostředí). Kombinaci zvoleného cíle a následně použitou výzkumnou strategii proto nepovažuji za úplně šťastnou volbu.

Jazyková a formální stránka práce

Místy je rozdíl ve formátování (např. větší mezery mezi odstavci na str. 16 a 17), což je nepodstatná formální maličkost. Stylistika odpovídá požadavkům odborného stylu.

Obsahová stránka práce

Obsah práce působí kompaktním dojmem. Práce je členěna (včetně úvodu a závěru) do 6 kapitol.

V úvodu práce autorka BP seznamuje čtenáře se studovanou problematikou, představuje prostředí, kde byl výzkum realizován (klub Wolf v budově Komunitního centra Máj). Teoretická část obsahuje tři kapitoly, věnující se základním informacím o nízkoprahovém klubu Wolf, jenž jsou zasazeny do kontextu práce, dále rizikově ohrožené mládeži, následně pojmu komunikace a jejími četnými formami (str. 8.).

Autorka sice hojně využívala internetových zdrojů pro potřeby sepsání kapitol o Salesiánském středisku v Českých Budějovicích, jedná se ovšem o oficiální prezentaci filozofie střediska, není tedy potřeba velkých výtek a respektují účelnost.

V kapitole 2 (věnované rizikové mládeži) není dostatečně vyargumentováno, co je rizikovou mládeží (jako pojmem) myšleno, kapitoly 2.1 a 2.2 pak spíše ilustrují možné „rizikové mechanismy“ (vliv vrstevnické party a extrémní chudoba). S ohledem na to, že se jedná o tematiku přímo spojenou s názvem práce, zasloužily by si tyto kapitoly větší péči a pozornost.

Kapitola 3 zaměřená na komunikaci velmi dobře cílí na tematiku práce kapitolami 3.3 a 3.4 a jejich obsahový výběr byl dobrým tahem. Kapitoly o komunikaci, které se opírají o

obecné poznatky ze sociální psychologie (např. kapitoly 3.1, 3.2, 3.5 a 3.6) by si zasloužily dát do nějakého kontextu s cíli práce.

Empirická část: domnívám se, že v kapitole 4 autorka práce zaměňuje cíl studie a účel studie, jedná se ale jen o detail. Jak již bylo zmíněno, autorka si zvolila kvalitativní design, metodou sběru dat byla dle autorky případová studie a polostrukturovaný rozhovor (str. 32). K použitému sběru dat bych měl několik připomínek.

1) I přes veškerou snahu jsem žádnou kazuistiku (případovou studii) v práci neobjevil, nenašel, navíc by volba tohoto kvalitativního designu nevyhovovala cíli práce a výzkumným otázkám. Nevím, zda-li se jednalo o nepochopení této výzkumné metody, či jde o nějaký „pohrobek“ staré verze práce, kde autorka s kazuistikou do svého výzkumu počítala.

2) Kvalitativní výzkum vykazuje znaky kvantitativního uvažování, příčiny vidím (jak jsem již zmiňoval) již v samotné formulaci cíle práce. Tyto znaky konkrétně spatřuji a) v objektivizujících tendencích (chybí cílená výzkumnická subjektivita, hloubka porozumění problémům a příčinám, chybí kontext terénu s poukazováním na jedinečnost a specifičnost NZDM, chybí důležitá charakteristika zpovídaných respondentů, výzkumník není součástí celého výzkumu a jeho zkušenosti dalším ze zdrojů dat, ale stojí cíleně „mimo něj“); b) v terminologii, neboť na str. 35 mluví autorka BP o scénáři k polostrukturovanému rozhovoru jako o dotazníku.

Zde se dostáváme k problému, který předložená BP ilustruje, ale má obecnější platnost: autorka v BP nedělá kvalitativní výzkum, jako specifickou studii „s lidmi“, ale „aplikuje kvalitativní metodologii“ s cílem udělat výzkum „na lidech“. Stírá se tak jedinečná možnost neúčelového (bez předem daného účelu potvrdit či vyvrátit zformulovanou hypotézu), autentického setkání s respondenty a získání těch dat, které výzkumníkovi až teprve po sběru otevírají nějaký fenomén a vedou k hlubšímu porozumění a dalším otázkám (v tomto konkrétním případě fenomén komunikace se zcela specifickými klienty NZDM).

Závěrem: Osobně se domnívám, že autorka empirické studie se pustila do nelehkého úkolu. Oceňuji, že se pokusila o kvalitativní šetření a vyzkoušela si obtížnou strategii poctivého kvalitativního přístupu v rámci realizace BP. V konečném hodnocení shledávám předloženou práci i přes zmíněné nedostatky (které s sebou přinesla evidentně první zkušenost s kvalitativním šetřením) za „velmi dobrou“ a doporučuji ji k obhajobě.